

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-august/kolovoz 2010. godine

Sarajevo, oktobar/listopad 2010. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	5
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	6
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	6
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	7
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	8
3.5. <i>Depoziti</i>	8
3.6. <i>Kredit</i>	9
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	10
5. Strane direktne investicije.....	11

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Postepeni oporavak evropske ekonomije u prvom polugodištu se samo djelomično odrazio u BiH. Naime, uprkos početku oporavka izvoza čini se da je BH ekonomija najvjerojatnije stagnirala u prvom polugodištu 2010. To je prema kratkoročnim indikatorima bio rezultat pada finalne potrošnje, investicija i uvoza s jedne, te porasta izvoza s druge strane. Naime, negativni trendovi na tržištu rada, te pad novčanih priliva iz inostranstva su doveli do pada raspoloživog dohodka domaćinstava koji je uz skroman porast javnih prihoda rezultirao padom privatne i javne potrošnje. Pored toga, problemi u finansiranju, te povećana rizičnost investicija su rezultirali nastavkom prošlogodišnjeg pada investicija. Ovakav pad domaće tražnje je neminovno doveo do pada uvoza koji čak ni uz djelomičan oporavak izvoza nije bio dovoljan da nadjača negativan doprinos rastu domaće tražnje. U prilog stagnaciji ekonomske aktivnosti takođe govore i indikatori iz realnog sektora. Naime, u prvih osam mjeseci je zabilježen tek blagi porast industrijske proizvodnje (1,1%), pad građevinskih radova (od približno 24%), realni pad maloprodaje, stagnacija trgovine, te određeni porast turizma i ugostiteljstva.

Pad finalne potrošnje u prvom polugodištu 2010. je bio rezultat realnog pada privatne uz skroman porast javne potrošnje. Osnovni razlozi za to su bili smanjenje raspoloživog dohodka domaćinstava i skroman porast javnih prihoda. Pad raspoloživog dohodka je prije svega bio rezultat sve snažnijih negativnih trendova na tržištu rada, ali takođe i nastavka prošlogodišnjeg snažnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva. Pored toga, rast potrošačkih cijena u 2010. je nakon deflacije u prethodnoj godini umanjio kupovnu moć i onako reduciranog raspoloživog dohodka, dok je smanjena kreditna aktivnost banaka dodatno ugrozila finansiranje privatne potrošnje. Domaća proizvodnja i uvoz potrošačkih dobara, te promet u maloprodaji ukazuju da je snažan pad raspoloživog dohodka bio praćen padom privatne potrošnje tako da je štednja sektora domaćinstava najvjerojatnije ostala približno nepromjenjena ili u najgorem slučaju neznatno smanjena u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, preliminarni podaci o konsolidovanim budžetima BiH ukazuju na blag nominalni i realni porast javne potrošnje.

Recesijom izazvan snažan dvocifreni pad investicija iz 2009. godine je nastavljen u prvom polugodištu 2010. i to skoro nepromjenjenim intenzitetom. Ovakav pad je rezultat smanjenja kako privatnih tako i javnih investicija. Kao glavni uzroci se pripisuju slabi poslovni rezultati preduzeća u protekle skoro dvije godine, povećani rizici investiranja obzirom na pad i spori oporavak izvozne tražnje, te skroman porast javnih prihoda. Finansiranje privatnih investicija je dodatno otežano uslijed reducirane dostupnosti bankarskih kredita, te pada direktnih stranih ulaganja koji prisutni skoro od samog početka svjetske finansijske krize.

Negativna štednja sektora preduzeća i vlade, te stagnacija štednje domaćinstava su doveli do kakvog takvog smanjenja bruto nacionalne štednje u prvom polugodištu. Uprkos tome, znatno snažniji pad investicija je, kroz pad uvoza opreme, više nego prepолоvio deficit tekućeg računa u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Pad deficita tekućeg računa u prvih polugodištu karakteriše prije svega značajan pad vanjsktrgovinskog deficita roba od 16,4%, praćenog dvocifrenim smanjenjem

tekućih priliva po osnovu transfera i dohodaka. Pad robnog deficita u prvih osam mjeseci je bio rezultat snažnog porasta vrijednosti robnog izvoza od 30% i skromnog porasta uvoza od 7,7. Ipak, imajući u vidu ogroman skok cijena energenata i metala, a djelomično i hrane, te dominantnu ulogu ovih kategorija u ukupnom porastu izvoza i uvoza, realni rast robnog izvoza se najvjerojatnije kretao između 5-10% dok je uvoz zabilježio realni pad od 3-5%. Tako je brži oporavak izvoza u odnosu na uvoz doveo do pozitivnog doprinosa vanjskog sektora ukupnom ekonomskom rastu u prvom polugodištu.

Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

Napomena: Ova „Informacija“ je sastavljena na temelju raspoloživih podataka koji su dostavljeni od proizvođača podataka sa avgustom/kolovoz 2010. godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Tokom 2009. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu. Podaci iz prvog polugodišta 2010. godine ukazivali su na to da je BiH privreda ušla u fazu stabilizacije i blagog oporavka. Međutim proces oporavka je još uvijek nedovoljan i nije na nivou zemalja EU iz razloga što određene industrijske grane još uvijek trpe posljedice prošlogodišnje krize. Tako prema podacima BHAS-a industrijska proizvodnja u BiH u periodu januar – august 2010. godine bilježi skromno povećanje proizvodnje od 1,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim posljednji raspoloživi podaci o industrijskoj proizvodnji u BiH za august su dosta ohrabrujući i ostavljaju prostora za optimizam. Prema podacima BHAS-a u augustu 2010. godine na nivou BiH registriran je rast industrijske proizvodnje od 7,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Posmatrano po entitetima, rast industrijske proizvodnje u RS-u u augustu 2010. godine iznosio je 5,9%, dok je rast industrijske proizvodnje u FBiH u augustu ove godine bio nešto skromniji i iznosio je 0,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Indeksi industrijske proizvodnje u BiH u 2010. godini.

Indeksi g/g		2007	2008	2009	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	August	Jan-Aug
					2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010	
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	100,1	103,5	102,5	102,6	104	96,7	96,7	100,9	101,5
	RS	101,4	116,8	119	111	101,8	105,8	111,0	112	101,5	88,5	105,9	104,3
fizički obim	BiH	-	-	96,7	99,5	99,5	104,3	102,7	105	95,7	95,3	107,1	101,1

1.2. Tržište rada BiH

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u periodu I-VII 2010. godine je iznosio 677,2¹ hiljada i manji je za 2,5% u odnosu na isti period 2009. godine. Najveći doprinos smanjenju broja zaposlenih je bio u okviru privatnog sektora u oblastima prerađivačke inustrije, trgovine na veliko i malo, građevinarstva i ugostiteljstva. Pri godišnjem poređenju u prerađivačkoj industriji broj zaposlenih lica je u julu 2010. godine smanjen za 6,1%, dok je broj zaposlenih u oblasti građevinarstva smanjen za 9,3%. Privredna grana sa velikim brojem zaposlenih u BiH - trgovina na veliko i malo, zabilježila je smanjenje broja zaposlenih lica 5,2%, dok je broj zaposlenih u ugostiteljstvu smanjen za 12,4% u julu 2010. godine.

¹ Agencija za statistiku BiH je objavila revidirane podatke o broju zaposlenih u BiH za period septembar 2009. godine do mart 2010. godine.

Prosječan broj nezaposlenih u BiH u periodu I-VIII 2010. godine je iznosio 516,1 hiljada lica što je za 4,6% više u odnosu na isti period 2009. godine. Zvanična stopa nezaposlenosti u BiH je julu 2010. godine iznosila 43,3% dok je anketana stopa nezaposlenosti za 2010. godinu iznosila 27,2%.

Prosječna neto plata u BiH u periodu I-VII 2010. godine je iznosila 794 KM i veća je za 0,6% u odnosu na isti period 2009. godine. Realni rast prosječne neto plate u BiH je bio negativan i iznosio 1,4% za isti period. Prosječna penzija u BiH u periodu I-VIII 2010. godine je iznosila 333,1² KM i manja je za 1,2% u odnosu na isti period 2009. godine, dok je realni rast penzija bio izrazito negativan i iznosio 3,2%. Minimalna penzija u oba entiteta je ostala nepromijenjena i iznosila 296 KM u FBiH i 160 KM u RS u avgustu 2010. godine.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	678.704	-2,7%
II 2010.	677.084	-2,8%
III 2010.	676.358	-2,5%
IV 2010.	676.802	-2,5%
V 2010.	677.221	-2,5%
VI 2010.	676.997	-2,4%
VII 2010.	677.290	-2,1%
I-VII 2010.	677.208	-2,5%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	516.121	5,7%
II 2010.	519.462	5,6%
III 2010.	519.207	5,2%
IV 2010.	515.685	4,6%
V 2010.	512.243	4,4%
VI 2010.	512.153	4,0%
VII 2010.	516.262	3,9%
VIII 2010.	517.508	3,4%
I-VIII 2010.	516.080	4,6%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	789	0,7%
II 2010.	782	-1,0%
III 2010.	798	0,9%
IV 2010.	799	0,7%
V 2010.	795	1,1%
VI 2010.	798	0,7%
VII 2010.	799	0,8%
I-VII 2010.	794	0,6%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	334,0	-1,3%
II 2010.	333,7	-1,5%
III 2010.	333,6	-1,4%
IV 2010.	332,8	-1,3%
V 2010.	333,4	-1,3%
VI 2010.	333,1	-1,3%
VII 2010.	332,2	-1,0%
VIII 2010.	332,2	-0,8%
I-VIII 2010.	333,1	-1,2%

² Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od BH entiteta u ukupnom broju penzionera.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Ukupni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar-avgust 2010. godine, u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 4,94%, što predstavlja direktan rezultat rasta prihoda od akciza i putarina. **Kod prihoda od carina** u navedenom vremenskom okviru evidentiran je pad od 16,71%. Ovaj pad predstavlja nastavak negativnog trenda iz 2009. godine, uslijed stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i smanjenja uvoza. **Prihodi od PDV-a**, u periodu januar-avgust 2010. godine nalaze u odnosu na 2009. godinu bilježe rast od 1,13%. S druge strane, **prihodi od akciza**, u posmatranom periodu bilježe rast od 15,59%, što je rezultat harmonizacije sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. Slično prihodima od akciza i **prihodi od putarina** u posmatranom razdoblju bilježe rast od 39,30%.

(u milionima KM za period januar-avgust)

Indirektni porezi	2009	2010	Trend
Carine	229	191	-16,71%
Akcize	658	761	15,59%
PDV	1.836	1.857	1,13%
Putarine	144	200	39,30%
Ukupno	2.867	3.008	4,94%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prihodi od direktnih poreza u prvom tomjesečju 2010. godine u FBiH bilježe rast od 6,9%. S druge strane u RS prihodi od direktnih poreza su u periodu januar-juni 2010. godine u odnosu na isti period u 2009. godini pali za 16,6%. Prihodi od doprinosa za predstavljeni vremenski okvir u FBiH su porasli za 9,4%, dok je u RS evidentiran pad od 1,4%. Kod ukupnih prihoda, generisanih kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade evidentiran je rast od 9,1 % u FBiH i pad od 5,1% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-juni)			RS februar (januar-juni)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
Direktni porezi	265,6	284,0	6,9%	207,3	172,9	-16,6%
Porez na platu	129,0	135,1	4,7%	63,0	59,6	-5,4%
Porez na dobit	86,7	109,5	26,4%	90,0	72,3	-19,6%
Porezi građana	48,0	37,2	-22,5%	26,0	26,3	1,1%
Ostali porezi	1,9	2,2	13,3%	28,3	14,8	-47,9%
Ostale takse, kazne i naknade	158,7	175,6	10,6%	137,6	133,7	-2,8%
Doprinosi	1.117,8	1.222,7	9,4%	569,2	561,1	-1,4%
PIO	632,3	678,2	7,3%	298,0	299,2	0,4%
Zdravstvo	434,2	489,0	12,6%	236,0	226,8	-3,9%
Nezaposleni	51,3	55,6	8,3%	12,0	11,5	-4,4%
Dječija zaštita	-	-	-	23,0	22,4	-2,4%
Zapošljavanje invalida	-	-	-	0,2	1,2	-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	1.542,2	1.682,3	9,1%	914,2	867,8	-5,1%

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u prvih osam mjeseci 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 7%. Prihodi u budžetu Republike Srpske su za period januar-maj 2010. godine viši za 2,2% u odnosu na isti period 2009. godine. Rashodi za posmatrano razdoblje u FBiH bilježe rast od 3,7 %, odnosno rast od 18,9% u RS.

(u milionima KM za period januar-avgust)

Federacija BiH	2009	2010	%
Prihodi	817,57	874,57	7%
Porezni prihodi	648,15	763,65	17,8%
Neporezni prihodi	169,42	110,92	-34,5%
Rashodi	952,03	986,95	3,7%
Plaće i naknade	127,22	112,58	-11,5%
Materijal i usluge	35,08	47,15	34,4%
Tekući transferi	478,27	635,24	32,8%

(u milionima KM za period januar-maj)

Republika Srpska	2009	2010	%
Prihodi	533,78	545,29	2,2%
Porezni prihodi	135,98	473,50	248,2%
Neporezni prihodi	67,97	70,89	4,3%
Rashodi	575,95	684,59	18,9%
Plaće i naknade	256,43	252,80	-1,4%
Materijal i usluge	29,98	24,05	-19,8%
Subvencije i transferi	242,10	112,53	-53,5%

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u prvih osam mjeseci zabilježen rast cijena od 2%. Povećanju opšteg nivoa cijena u pomenutom periodu najviše su doprinijele kategorije transporta, stanovanja i energenata te alkohola i duvana. Tako su cijene transporta bile veće za 8,4%, stanovanja i energenata 3,5% dok su cijene alkohola i duvana veće za 24,7%. Rast cijena je zabilježen i u kategoriji komunikacija (6,9%). S druge strane cijene hrane i bezalkoholnih pića kao jedne od najvećih kategorija u CPI indeksu su se i dalje nastavile smanjivati. U periodu I-VIII 2010. godine su bile manje za 2,1% u odnosu na isti period 2009. godine.

CPI - BiH	g/g
I 2010.	101,4
II 2010.	101,7
III 2010.	101,9
IV 2010.	102,4
V 2010.	102,6
VI 2010.	102,5
VII 2010.	101,8
VIII 2010.	101,7
I-VIII 2010.	102,0

3.2 Monetarni agregati

Na kraju osmog mjeseca tekuće godine, ukupna novčana masa (M2) je dostigla nivo od oko 13,8 milijardi KM, što predstavlja godišnje povećanje od 9,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Kako se ovaj agregat kretao na mjesečnom nivou i kako su se kretale prosječne stope rasta ovog agregata može se vidjeti u tabeli ispod. Značajno je naglasiti da obje komponente novčane mase bilježe rast, kako na godišnjem, tako i na mjesečnom nivou (M1 i QM), što se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni i agregati; M2 (M1+QM)
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.875,5	5.877,5	1.777,4	1.398,2	3.931,1	7.106,7	12.984,2
Feb-10	2.269,6	3.176,2	4,3	5.450,1	2.006,0	3.846,1	5.852,1	1.791,9	1.424,9	3.967,7	7.184,5	13.036,6
Mar-10	2.254,9	3.319,1	3,8	5.577,8	1.974,6	3.907,5	5.882,1	1.774,0	1.572,0	3.992,2	7.338,2	13.220,3
Apr-10	2.269,5	3.289,2	5,0	5.563,7	2.005,0	4.008,0	6.013,0	1.714,3	1.667,2	3.986,9	7.368,4	13.381,4
Maj-10	2.278,0	3.250,5	4,5	5.533,0	1.980,8	4.064,4	6.045,2	1.700,6	1.634,4	4.037,0	7.372,0	13.417,2
Jun-10	2.286,5	3.082,3	7,1	5.375,9	1.989,6	3.871,9	5.861,5	1.789,2	1.684,5	4.086,4	7.560,1	13.421,6
Jul-10	2.348,1	3.179,9	7,0	5.535,0	2.072,9	4.017,5	6.090,4	1.807,4	1.636,3	4.037,9	7.481,6	13.572,0
Avg-10	2.367,8	3.426,7	5,7	5.500,2	2.064,7	4.114,2	6.178,9	1.822,1	1.683,8	4.134,6	7.640,5	13.819,4
stope rasta g/g u %												
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,9%	6,3%	2,6%	-1,6%	-6,8%	12,0%	4,2%	3,5%
Feb-10	-3,2%	3,2%	-25,9%	0,4%	-2,6%	6,9%	3,4%	1,8%	-5,8%	11,6%	5,2%	4,4%
Mar-10	-2,7%	10,9%	-41,5%	4,9%	-2,0%	10,2%	5,8%	0,7%	7,1%	10,4%	7,2%	6,6%
Apr-10	-3,9%	10,6%	-62,1%	4,0%	-4,6%	17,0%	8,8%	-2,9%	14,2%	10,0%	7,5%	8,1%
Maj-10	-2,1%	15,4%	-29,7%	7,5%	-1,6%	13,7%	8,2%	-2,3%	12,4%	11,3%	8,1%	8,1%
Jun-10	-0,8%	9,7%	-15,5%	4,9%	0,2%	7,0%	4,6%	5,9%	17,7%	11,8%	11,6%	8,4%
Jul-10	1,5%	-3,1%	89,2%	-1,2%	2,0%	12,6%	8,7%	5,6%	12,2%	9,2%	8,9%	8,8%
Avg-10	3,5%	1,2%	50,0%	2,1%	3,4%	11,0%	8,4%	6,0%	13,1%	11,3%	10,4%	9,5%
stope rasta m/m u %												
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	-0,1%	-0,2%	-0,3%	-3,0%	1,1%	-0,1%	-0,1%
Feb-10	-0,3%	0,4%	-12,2%	0,1%	0,2%	-0,8%	-0,4%	0,8%	1,9%	0,9%	1,1%	0,4%
Mar-10	-0,6%	4,5%	-11,6%	2,3%	-1,6%	1,6%	0,5%	-1,0%	10,3%	0,6%	2,1%	1,4%
Apr-10	0,6%	-0,9%	31,6%	-0,3%	1,5%	2,6%	2,2%	-3,4%	6,1%	-0,1%	0,4%	1,2%
Maj-10	0,4%	-1,2%	-10,0%	-0,6%	-1,2%	1,4%	0,5%	-0,8%	-2,0%	1,3%	0,0%	0,3%
Jun-10	0,4%	-5,2%	57,8%	-2,8%	0,4%	-4,7%	-3,0%	5,2%	3,1%	1,2%	2,6%	0,0%
Jul-10	2,7%	3,2%	-1,4%	3,0%	4,2%	3,8%	3,9%	1,0%	-2,9%	-1,2%	-1,0%	1,1%
Avg-10	0,8%	7,8%	-18,6%	4,8%	-0,4%	2,4%	1,5%	0,8%	2,9%	2,4%	2,1%	1,8%
prosječni rast za prvih osam mjeseci g/g u %												
2009.	-0,4%	-18,0%	18,0%	-11,2%	-3,2%	-9,1%	-7,1%	5,3%	-6,5%	7,0%	3,3%	-1,6%
2010.	-1,5%	6,1%	-7,2%	2,7%	-1,1%	10,5%	6,2%	2,1%	8,0%	10,9%	8,0%	7,2%
prosječni rast za prvih osam mjeseci m/m u %												
2009.	-1,3%	1,1%	2,4%	0,0%	-1,7%	0,1%	-0,6%	0,0%	-0,2%	0,9%	0,4%	-0,1%
2010.	0,5%	0,3%	2,1%	0,4%	0,4%	0,8%	0,6%	0,3%	2,1%	0,8%	0,9%	0,8%

Izvor: CBBiH

3.3 Prosječna obavezna rezerva

Na kraju osmog mjeseca tekuće godine osnovica za obračun obavezne rezerve je dostigla nivo od oko 15,5 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od 3,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom avgusta mjeseca je došlo do smanjenja ukupnih sredstava koja banke drže na računima kod CB, a po osnovu OR od 3,3% g/g. U istom periodu došlo je i do smanjenja viška sredstava iznad zakonski propisanog minimuma za održavanje OR, i to od smanjenja od 5,1%. Stopa obavezne rezerve je i dalje nepromjenjena i iznosi 10%, a prosječna stopa po kojoj banke drže sredstva kod CB je takođe nepromjenjena i iznosi 20%. Detaljniji prikaz se može vidjeti iz tabele ispod.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječna gotovina u trezorima banaka	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve
Jan-10	15.764,6	1.623,9	...	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20%	10%
Feb-10	15.688,3	1.613,4	...	3.086,2	3.086,2	1.472,8	20%	10%
Mar-10	15.649,5	1.604,4	...	3.024,7	3.024,7	1.420,3	19%	10%
Apr-10	15.790,4	1.630,7	...	3.144,5	3.144,5	1.513,8	20%	10%
Maj-10	15.873,7	1.645,8	...	3.096,2	3.096,2	1.450,4	20%	10%
Jun-10	15.788,5	1.644,2	...	3.041,8	3.041,8	1.397,6	19%	10%
Jul-10	15.524,7	1.622,4	...	3.036,9	3.036,9	1.414,5	20%	10%
Avg-10	15.448,7	1.618,1	...	3.149,6	3.149,6	1.531,5	20%	10%
stope rasta g/g u %								
Jan-10	-7,8%	-20,7%	...	1,9%	1,9%	44,1%		
Feb-10	-7,8%	-20,7%	...	0,9%	0,9%	43,8%		
Mar-10	-7,4%	-20,3%	...	1,1%	1,1%	45,3%		
Apr-10	-5,0%	-17,5%	...	7,5%	7,5%	59,4%		
Maj-10	-0,3%	0,2%	...	7,2%	7,2%	16,3%		
Jun-10	0,4%	2,2%	...	9,8%	9,8%	20,5%		
Jul-10	-0,9%	1,4%	...	5,8%	5,8%	11,3%		
Avg-10	-3,4%	-1,5%	...	-3,3%	-3,3%	-5,1%		
stope rasta m/m u %								
Jan-10	0,3%	1,1%	...	7,9%	7,9%	15,9%		
Feb-10	-0,5%	-0,6%	...	-3,7%	-3,7%	-6,7%		
Mar-10	-0,2%	-0,6%	...	-2,0%	-2,0%	-3,6%		
Apr-10	0,9%	1,6%	...	4,0%	4,0%	6,6%		
Maj-10	0,5%	0,9%	...	-1,5%	-1,5%	-4,2%		
Jun-10	-0,5%	-0,1%	...	-1,8%	-1,8%	-3,6%		
Jul-10	-1,7%	-1,3%	...	-0,2%	-0,2%	1,2%		
Avg-10	-0,5%	-0,3%	...	3,7%	3,7%	8,3%		
prosječni rast za prvih osam mjeseci g/g u %								
2009.	-4,3%	-40,8%	...	-19,9%	-19,9%	86,6%		
2010.	-4,0%	-9,6%	...	3,9%	3,9%	29,4%		
prosječni rast za prvih osam mjeseci m/m u %								
2009.	-1,0%	-4,5%	...	0,7%	0,7%	12,9%		
2010.	-0,2%	0,4%	...	0,8%	0,8%	1,7%		

Izvor: CBBiH

3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Na kraju osmog mjeseca tekuće godine devizne rezerve su dostigle nivo od oko 6,4 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Na mjesečnom nivou posmatrano, devizne rezerve tokom ovog mjeseca bilježe rast od 4,5%. Detaljniji prikaz se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	583,0
Feb-10	68,2	4,5	85,7	3.081,3	2,3	2.797,3	6.039,3	6.038,4	5.517,0	510,3
Mar-10	68,4	3,5	72,6	2.942,0	2,2	3.104,8	6.193,5	6.192,6	5.666,9	525,7
Apr-10	73,7	3,5	103,9	2.455,1	2,4	3.511,7	6.150,3	6.149,4	5.670,6	478,8
Maj-10	81,3	1,8	75,5	2.430,1	2,6	3.523,6	6.114,9	6.116,9	5.617,9	496,0
Jun-10	84,3	1,9	103,1	2.209,1	3,6	3.551,3	5.953,4	5.952,2	5.459,9	492,3
Jul-10	75,1	2,7	69,4	2.386,5	2,0	3.562,9	6.098,6	6.097,6	5.619,1	478,5
Avg-10	61,4	0,2	116,1	2.653,0	2,4	3.541,8	6.374,9	6.373,9	5.882,4	491,5
stopa rasta g/g u %										
Jan-10	0,0%	1.375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Feb-10	0,0%	1.400,0%	-45,6%	-32,5%	-95,1%	115,5%	-0,4%	-0,4%	0,8%	-12,0%
Mar-10	18,8%	1.066,7%	-63,2%	-35,1%	-94,2%	153,3%	2,3%	2,3%	4,0%	-13,0%
Apr-10	33,3%	1.066,7%	-30,0%	-42,3%	-91,9%	143,7%	3,8%	3,8%	4,2%	-1,4%
Maj-10	41,4%	800,0%	-48,7%	-40,3%	-89,9%	147,3%	6,8%	6,8%	7,3%	1,0%
Jun-10	54,4%	850,0%	-32,3%	-48,6%	-84,5%	206,1%	4,7%	4,7%	5,1%	0,1%
Jul-10	33,6%	170,0%	-31,2%	-46,5%	-87,3%	132,1%	-1,1%	-1,1%	-0,9%	-3,5%
Avg-10	12,0%	-99,9%	-14,6%	-34,8%	-72,4%	76,6%	-2,6%	-2,6%	-2,7%	-1,2%
stopa rasta m/m u %										
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Feb-10	6,4%	-23,7%	-18,9%	1,3%	4,5%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	2,2%
Mar-10	0,3%	-22,2%	-15,3%	-4,5%	-4,3%	11,0%	2,6%	2,6%	2,7%	0,8%
Apr-10	7,7%	0,0%	43,1%	-16,5%	9,1%	13,1%	-0,7%	-0,7%	0,1%	-8,9%
Maj-10	10,3%	-48,6%	-27,3%	-1,0%	8,3%	0,3%	-0,6%	-0,5%	-0,9%	3,6%
Jun-10	3,7%	5,6%	36,6%	-9,1%	38,5%	0,8%	-2,6%	-2,7%	-2,8%	-0,7%
Jul-10	-10,9%	42,1%	-32,7%	8,0%	-44,4%	0,3%	2,4%	2,4%	2,9%	-2,8%
Avg-10	-18,2%	-92,6%	67,3%	11,2%	20,0%	-0,6%	4,5%	4,5%	4,7%	2,7%
prosječni rast za prvih osam mjeseci g/g u %										
2009.	0,0%	4.785,8%	302,0%	-16,7%	-51,4%	15,9%	-8,7%	-8,7%	-11,0%	25,1%
2010.	24,2%	828,6%	-37,2%	-39,7%	-88,8%	142,3%	1,4%	1,4%	2,1%	-5,3%
prosječni rast za prvih osam mjeseci m/m u %										
2009.	0,0%	3.400,2%	-2,6%	-1,7%	-18,3%	7,3%	0,6%	0,6%	0,5%	-1,4%
2010.	0,1%	-17,0%	6,4%	-2,3%	4,0%	3,4%	0,4%	0,4%	0,4%	-0,3%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti nastavljaju pozitivan godišnji rast i u kolovozu³ 2010. godine podstaknuto prvenstveno depozitima stanovništva. Ukupni depoziti u ovom razdoblju iznosili su 12,8 mlrd. KM i zabilježili su godišnju stopu rasta od 6,5%. Depoziti stanovništva čije je učešće u ukupnim depozitima 47,8% dosegli su razinu od 6,1 mlrd. KM. Druga značajna kategorija ukupnih depozita jesu depoziti sektora nefinancijskih poduzeća koji čine 31,7%. Ovi depoziti krajem kolovoza iznosili su 4,0 mlrd. KM i u odnosu na isto razdoblje prošle godine veći su za 5,4%.

³ Budući da su podaci o bankarskom sektoru (kredit, depoziti, itd.) dati kumulativno na kraju razdoblja, vrijednosti na kraju mjeseca kolovoza predstavljaju vrijednosti za osam mjeseci tekuće godine.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ⁴	Depoziti opće vlade ⁵	Ostali depoziti ⁶
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
2010.	05.	12.551	6.001	3.916	1.869	765
2010.	06.	12.518	6.068	3.816	1.829	805
2010.	07.	12.539	6.100	3.828	1.816	794
2010.	08.	12.796	6.116	4.055	1.813	811
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,72%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
2010.	05.	6,64%	15,13%	6,67%	-16,55%	18,21%
2010.	06.	7,14%	15,41%	3,59%	-13,40%	27,83%
2010.	07.	3,88%	14,59%	3,96%	-25,23%	24,91%
2010.	08.	6,46%	14,06%	5,40%	-16,24%	25,60%
Prosječna godišnja stopa rasta za osam mjeseci						
2009.		-4,07%	-4,44%	4,35%	-20,20%	36,27%
2010.		4,69%	13,99%	3,10%	-19,40%	25,15%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. *Kredit*

U kolovozu 2010. godine ukupni krediti su nakon višemjesečnog negativnog rasta zabilježili pozitivnu, ali izuzetno skromnu stopu rasta od 0,6% g/g. Ukupni krediti za osam mjeseci tekuće godine iznosili su 14,2 mlrd. KM. Doprinos prestanku pada ukupnih kredita dali su krediti plasirani nefinancijskim poduzećima, koji čine 52,6% ukupno plasiranih kredita na bh. tržištu. Krediti plasirani nefinancijskim poduzećima veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 177,9 mil. KM. S druge strane, krediti stanovništvu i dalje bilježe negativan rast na godišnjoj razini od 3%. Krediti plasirani stanovništvu čine 44,0% ukupno plasiranih kredita.

⁴ Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

⁵ Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

⁶ U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih finansijskih institucija i ostali depoziti.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Ostali krediti ⁷
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
2010.	05.	14.228	6.245	7.536	369	79
2010.	06.	14.238	6.287	7.501	373	77
2010.	07.	14.256	6.283	7.486	411	76
2010.	08.	14.248	6.264	7.492	418	74
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
2010.	05.	-2,17%	-4,89%	1,67%	-17,62%	-33,11%
2010.	06.	-1,79%	-3,68%	1,21%	-16,85%	-30,07%
2010.	07.	-1,00%	-3,24%	1,77%	-8,21%	-26,70%
2010.	08.	0,58%	-3,00%	2,43%	39,45%	-20,78%
Prosječna godišnja stopa rasta za osam mjeseci						
2009.		11,27%	7,87%	13,22%	104,44%	-33,54%
2010.		-2,31%	-5,28%	0,70%	5,83%	-32,08%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Poredeći vrijednosti ukupnog prometa na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi u augustu 2010. godine sa vrijednostima u augustu 2009. godine zabilježen je pad od 21,8% dok poredeći ukupan promet u augustu 2010 u odnosu na ukupan promet u augustu 2008. godine bilježi pad od 66,7%.

Na SASE je zabilježen pad prometa od 23,3% u odnosu na august 2009, a poredeći ukupan promet u augustu 2010. odnosu promet u augustu 2008. godine bilježi takođe značajan pad prometa od 69,5%.

Na BLSE je zabilježen pad prometa od 19,1% u odnosu na august 2009 godine, dok ukupan promet u augustu 2010 godine u odnosu promet u julu 2008. godine bilježi pad od 60,6%.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Aug-08	25,845,864.00	12,231,569.92	38,077,433.92
Aug-09	10,267,792.78	5,959,938.74	16,227,731.52
Aug-10	7,872,140.14	4,821,795.20	12,693,935.34

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu maj 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Aug-08	10,440,769,940.05	4,832,542,782.40	15,273,312,722.45
Aug-09	7,131,542,536.65	3,657,636,387.90	10,789,178,924.55
Aug-10	7,199,401,390.85	3,457,941,155.38	10,657,342,546.23

⁷ U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Procentualno poredeći vrijednosti kapitalizacije na SASE u augustu 2010. godine sa vrijednostima u augustu 2009. godine zabilježen je minimalan rast kapitalizacije od 0,95%, na BLSE pad od 5,4% ili ukupan pad kapitalizacije na obje berze u iznosu od 1,22%.

Poredeći vrijednosti u augustu 2010. godine sa vrijednostima u augustu 2008. godine ukupna kapitalizacija bilježi i dalje pad od 30,2%, SASE pad od 31,5% i BLSE pad od 28,4%.

4. Vanjski sektor

PLATNI BILANS BIH U P1 2010.

Deficit na tekućem računu platnog bilansa BiH u P1 2010. je iznosio 504,7 miliona KM što predstavlja smanjenje od 37% u odnosu P1 2009. a ujedno i najnižu vrijednost ostvarenog polugodišnjeg deficita na tekućem računu BiH. Pomenuto smanjenje odraz je povoljnijeg odnosa u **robnoj razmjeni** gdje izvoz i dalje bilježi značajno više stope rasta u odnosu na uvoz (31% vs. 4%) s tim da je nominalno izvoz skoro upola manji od uvoza⁸ što je i glavni uzrok deficita na tekućem računu.

Suficit u **bilansu usluga** od P2 2008. (godina krize) bilježi značajne stope pada s tim da nakon rekordnog pada od 20% g/g u P1 2009. trend se usporava (kako kriza jenjava) i na kraju P1 2010 bilježi pad od 7% g/g (s obzirom da se turizam i pružanje usluga građevinarstva još uvijek nisu oporavili).

Efekti globalne recesije (pad proizvodnje, kresanje troškova i rast nezaposlenosti) se i dalje osjete u kategoriji **dohodaka** gdje najznačajnija stavka – *kompenzacije zaposlenim* bilježi negativne stope rasta još od početka 2009. Priliv po osnovu pomenute stavke umanjen je za 12%, dok je priliv po osnovu *dohotka od investicija* opao za oko 50%. Procjenjuje se da je rashod po osnovu pomenute kategorije dodatno umanjen u odnosu na prethodnu godinu za 23% usljed slabih poslovnih rezultata stranih kompanija u BiH i sve manjeg priliva FDI.

Priliv po osnovu **neto tekućih tranfera** je u P1 2010. finansirao oko polovine deficita u razmjeni roba. Prilivi po osnovu ove kategorije se smanjuju iz godine u godinu, što se naročito osjetilo u vrijeme svjetske recesije kada je dijaspora poslala znatno manje novaca u BiH (pad od 17% 2009/2008). Pad tekućih transfera u P1 2010. godini je iznosio oko 9%, dok su samo ino-doznake građanima pale za oko 7% (na najnižu polugodišnju vrijednost registrovanu od P1 2005. godine).

Finansiranje iz **kapitalnog računa** je iz godine u godinu sve manje značajno, a i **finansijski račun** je prepolovljen u odnosu na P1 2009. godinu. Priliv u finansijskom računu je najvećim dijelom ostvaren porastom *zaduživanja u inostranstvu* po osnovu uzetih kredita od strane države i banaka (719 miliona KM), ali i preduzeća preko *trgovinskih kredita* koji su rasli sa oporavkom uvoza. Otplata glavnice zajma je značajno uvećana (61% g/g ili oko 110 miliona KM više u odnosu na kraj 2009). Strana *aktiva domaćih komercijalnih banaka* se uvećala za 44 miliona KM uslijed porasta depozita preduzeća i stanovništva u bankama BiH, ali i zbog smanjenog plasmana kredita stanovništvu u BiH.

Svi prethodno spomenuti tokovi su doveli do značajnog smanjenja deviznih rezervi za 280 miliona KM zaključno sa krajem juna 2010. (Izvor: Centralna banka BiH)

⁸ Pokrivenost uvoza izvozom je u periodu januar – juni 2010. iznosila 54,2%.

Platni bilans Bosne i Hercegovine

U milionima KM	2009K1	2009K2	2010K1	2010K2	2009P1	2010P1	P1 2010/09
I - TEKUĆI RAČUN (1+2+3+4)	-329,9	-475,0	-120,3	-384,5	-804,9	-504,7	-37%
1. ROBA	-1.522,5	-1.792,6	-1.168,8	-1.599,1	-3.315,1	-2.767,9	-17%
Izvoz robe, fob	1.281,9	1.377,9	1.586,8	1.886,2	2.659,8	3.473,0	31%
Uvoz robe, fob	-2.804,4	-3.170,6	-2.755,6	-3.485,3	-5.974,9	-6.240,9	4%
2. USLUGE	251,1	300,7	201,0	314,6	551,8	515,6	-7%
Potražuje	400,4	515,5	343,7	507,7	915,8	851,4	-7%
Duguje	-149,2	-214,8	-142,7	-193,1	-364,0	-335,8	-8%
3. DOHODAK	162,5	222,3	149,4	159,1	384,8	308,6	-20%
Potražuje	291,4	276,3	219,0	231,8	567,8	450,8	-21%
Duguje	-128,9	-54,1	-69,5	-72,7	-183,0	-142,2	-22%
4. TEKUĆI TRANSFERI	778,9	794,7	698,1	740,9	1.573,6	1.439,0	-9%
Potražuje	854,3	875,4	777,2	829,4	1.729,7	1.606,6	-7%
Duguje	-75,3	-80,7	-79,1	-88,5	-156,1	-167,6	7%
II - KAPITALNI I FINANSIJSKI RAČUN (1+2)	481,7	612,3	241,4	295,9	1.094,0	537,3	-51%
1. KAPITALNI RAČUN	83,3	87,2	66,8	72,3	170,5	139,1	-18%
2. FINANSIJSKI RAČUN	398,3	525,1	174,5	223,6	923,5	398,1	-57%
2.1. DIREKTNE INVESTICIJE	184,3	184,6	-142,2	-58,7	368,9	-200,9	-154%
2.2. PORTFOLIO INVESTICIJE	-1,3	-17,2	-11,0	-13,1	-18,5	-24,1	30%
2.3. OSTALE INVESTICIJE	-25,6	-7,0	303,8	39,3	-32,6	343,1	-1152%
Aktiva	-165,8	-66,6	-195,6	54,3	-232,4	-141,3	-39%
Komercijalne banke	80,2	38,9	-128,7	85,1	119,1	-43,7	-137%
Ostali sektori	-246,0	-105,5	-66,9	-30,8	-351,5	-97,6	-72%
Pasiva	140,2	59,6	499,4	-15,0	199,8	484,4	142%
Trgovinski krediti	120,0	130,2	117,9	135,9	250,2	253,9	1%
Zajmovi	249,0	207,6	439,1	279,9	456,6	719,0	57%
Otplata glavnice zajmova	-120,2	-180,0	-225,2	-257,5	-300,2	-482,7	61%
Gotovina i depoziti	-85,8	-72,4	49,9	-256,6	-158,2	-206,7	31%
Ostale obaveze	-22,8	-25,7	117,7	83,2	-48,6	200,9	-514%
2.4. REZERVNA AKTIVA	241,0	364,7	23,9	256,1	605,7	280,0	-54%
III - NETO GREŠKE I PROPUSTI	-151,8	-137,4	-121,1	88,5	-289,1	-32,6	-89%

Za razdoblje januar - august 2010. godine izvoz iz BiH je iznosio 4,6 milijardi KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast od 30,3%. Uvoz BiH za period januar – august 2010. godine iznosio je 8,6 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom takođe je doživio blagi rast u iznosu od 7,7%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je za prvih osam mjeseci ove godine dostigao vrijednost od 4 milijarde KM i u poređenju sa prošlom godinom manji je za 10,2%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za period januar - august 2010. godine vidljivo je da su nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – august 2010. godine uvezla mašine, aparate i mehaničke uređaje čiji je uvoz u prvih osam mjeseci 2010. godine iznosio 1,5 milijardi KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je pao za 5,5%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju nafta i naftni derivati u iznosu od 1,1 milijardu KM u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 24,9%. Učešće nafte i naftnih derivata u ukupnom uvozu BiH iznosi oko 15%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u periodu januar - august 2010. godine uvezeno u iznosu od 904 miliona KM, i u odnosu na isti period prošle godine bilježe blagi pad od oko 1%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 776 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Usljed blagog ekonomskog oporavka koji se značajno odrazio na metalnu industriju uvoz baznih metala u period januar – august 2010. godine u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast za 12,5%.

Na strani izvoza baznih metala situacija je znatno bolja, jer je u prvih osam mjeseci 2010. godine rast izvoza iznosio respektabilnih 58,9%, a posmatrano vrijednosno BiH je na inozemna tržišta 1 milijardu KM ove kategorije proizvoda. Vrlo je bitno pronaći načina za uspješniji izvoz baznih metala, jer oni najznačajniji izvozni potencijal BiH.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 365 miliona KM. Rast izvoza električne energije u prvih osam mjeseci 2010. godine u odnosu na isti period prošle godine iznosi oko 3%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u period januar – august 2010. godini ostvarila je izvoz od 430 miliona KM i učešće u ukupnom izvozu od oko 9,5%. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja doživio je rast od 27,1%. Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar – August 2009	Januar – August 2010	Promjena 2010/2009
IZVOZ	3.529.498	4.599.988	7,7%
UVOZ	8.019.122	8.633.405	30,3%
TRGOVINSKI DEFICIT	-4.489.624	-4.033.417	-10,2%

5. Strane direktne investicije

(u milionima KM) po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

	K1	K2	K3	K4
2008	86	241	163	87
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	57,9	23,3		

Registrirana strana ulaganja u drugom kvartalu 2010. godine iznose 23,3 miliona KM, što je manje od ulaganja u drugom kvartalu 2009. godine za 85,5%, a poredeći sa direktnim stranim ulaganjima u drugom kvartalu 2008. godine procentualno su manja za 90,3%. Ukupna registrirana ulaganja u prvom polugodištu 2010.godine iznose 81,15 miliona KM što je manje 47,41% od ulaganja u prvom polugodištu prošle godine. Ukupna direktna strana ulaganja su manja 75,17% u poređenju sa ulaganjima u prvom polugodištu 2008.godine.